MEDICÆ FACVLTATIS DECANI

JOANNIS HADRIANI SLEVOGTII

D. & P. P.

PVBLICA INVITATIO

ad

Inauguralem Dissertationem

DE

ARSENICO

CVI

MODESTA EIVS EXCUSATIO

PRÆMITTITUR.

A. O. R. M DCC XIX.

Typis IOANNIS FRIDERICI RITTERI.

Q. D. B. V.

Medicæ Facultatis Decanus
IO. HADRIANVS SLEVOGTIVS
L. B. S. P. D.

DVm in eo ſum, ut, quod Decani officium exigit, per peculiare Programma illuſtrem Senatum Academicum, omnesque Aſclepiadeæ artis fautores, ad inauguralem de ARSENICO Diſſertationem, clariſſimi Doctoralium honorum Candidati,

IOANNIS FRIDERICI BUCHKA
SAALFELDENSIS

invitem, occaſione dicti thematis, mihi ſingulare, & jam antiquiſſimis temporibus multis medicamentis familiare fatum in mentem venit, ut, antequam potiores eorum qualitates, per repetitum uſum innoteſcebant, haud infrequenter moleſtam operationem ederent. Si nimirum doſis mediocritatem ſupergrediebatur: quod circa cathartica & narcotica ſæpe contingebat: vel ea ſine corrigentibus, poſtmodum demum inventis, propinabantur. Inprimis autem mineralia, cum nondum per ignem decenter examinata eſſent, difficultatem pariebant: ut eorum pauca interno uſui apta cenſerentur, multa vero venenorum familiam, jamdudum per vegetabilia ac animalia, itidem nondum ſatis explorata, juſto numeroſiorem factam, auctiorem redderent.

Donec *Pyrotechnia*, illud ineffabilis utilitatis τοῦ Θεοῦ δῶ-ρον, ex paucis obſcurorum, vel ſaltem ſua artificia occultantium hominum laboratoriis, in lucem publicam protracta, & alacriter ad quorumlibet ſublunarium corporum examen ſeſe accingens, ignobilem iſtam veneficii maculam a plerisque concretis, & præcipue a mineralibus abſtergeret, eaque toxici infamia antea notata, ad medicamentorum dignitatem eveheret.

Neque tamen infatigabilis Chimicorum ſolertia prohibere poterat, quo minus, ex nimia feſtinatione, & deſiderio novorum pharmacorum, per ignem & menſtrua productorum, vires comperiendi, ob neutiquam ſatis cognitum eorum agendi modum, ac incertam doſin, ſubinde triſtes effectus conſpicerentur, & a paucis *ſublimati* alicuius aut *præcipitati* pulveris granis, guttuliſque aliquibus, per deſtillationem aut deliquium acquiſiti liquoris, horrendi in ægrotantibus motus, & interdum incorrigibiles mutationes excitarentur. Ex quibus phænomenis Galenici (ut veteribus medicamentorum formis adhuc utentes, per contemtum, a Chimicis appellabantur,) occaſionem capiebant, promiſcue ſpagyrica auxilia recuſandi, & manifeſte pericula, inde metuenda, publice ac privatim exaggerandi.

Nec carebant eorum mordentes ſuggillationes notabili ſucceſſu, ut ex uno alteroque exemplo clariſſime innotuit. Cum enim ex antimonio parata *vomitoria*, &, inter illa, pulvillus, ex butyro eius, *Mercurii vitæ* nomine, præcipitatus, in exigua quantitate, &, cum vegetabilibus inſtituta comparatione, vix ſpectabili mole, ſemel iterumque violenter, & cum magna ſumentium debilitate primas vias ſuccuſſiſſent, ſtatim illa omnia non ſolum ſumme δραστικά, ſed prorſus φθαρτικά proclamabantur, *Mercuriusque mortis* audire cogebatur, qui antea *vitæ* epitheto ſuperbiverat; tandemque totius Galliæ incolis omnis antimonii uſus, ſub gravi pœna, interdicebatur. Nec ceſſabat prius proſcriptionis iſtius rigor, quam innocens minera, propter πολυχρέστατα ſua merita, a

doctis

doctis & providis pyrotechniæ Cultoribus in civitatem revocaretur, & in locum, pristina dignitate superiorem, collocaretur.

Haud levem quoque offensionem, & magnum odium illi argento vivo, & medicamentis, inde prolectis, concitabant, qui virtute eorum, serum & rebelles, ex ejus coagulatione, in duris pariter ac mollibus partibus, natos tumores resolvendi, abutentes, per importunam mercurialium applicationem, impetuosas fœtorisque plenas salivationes excitabant, ut ægri dentibus & uvula, imo particulis linguæ atque tonsillarum privarentur, nonnulli etiam, ex diuturna humiditatis subtractione, lenta tabe consumerentur. Quibus rebus fiebat, ut multi, ad mineralis hujus nomen expavescentes, ne quidem nervis amicissimam Cinnabarim, cum hanc mercurii mineram esse nossent, admitterent, serioque insignis ille trium Imperatorum Archiater, Io. Crato, pronunciaret, se ista uti nolle, quamvis omnes homines ipsius usum approbarent.

Similia fere fata multa quoque alia Chimicorum inventa superioribus temporibus experiebantur, quando vel male præparata, vel imprudenter ab ægrotis usurpata, promissæ salutis loco, damna inferebant. Sed pleraque tamen eorum ab interitu ac turpi ex officinis rejectione a peritis Artificibus vindicabantur, qui errorum fontes corrigentes, ulteriorem nocendi occasionem præcavere non detrectabant.

Solum arsenicum neminem hactenus invenit, cui, non dicam, *defensoris*, sed *excusatoris* saltem partes in se suscipere, & innumeras, in ipsum passim evomitas contumelias, per bona verba declinare, in mentem venerit. Cum tamen non solum nobilis ejus ex mercurio origo, & nitens ac pellucidula fere albedo, ponderasaque & corruptionem nesciens consistentia, una cum virtutibus, ne quidem ab infensissimis ejus hostibus in dubium vocandis, egregio huic minerali honestiorem existimationem comparare deberent.

Hic locus non est, nec patitur angustus prolusionis terminus, prolixiori discursu, in aliud tempus, si DEUS vitam

atque

atque vires concesserit, referendo, ejus elementa, agendi modum, & vitia pariter, ac salutiferas qualitates prosequendi: cum in præsentia mihi satis sit, non pauca in ipsa inaugurali Dissertatione, fugitivo tantum oculo inspecta, in honorem arsenici vergentia deprehendisse. Deinde infallibilem ejus, & multis millibus exemplis comprobatam facultatem, intermittentes febres cito atque tuto, imo, cæteris paribus, & respectu aliorum febrifugorum, satis etiam jucunde, radicitus tollendi, neminem hactenus per argumenta, rationibus & experientia suffulta, impugnasse, aut, quod abusu, per orbem terrarum, celebratissimi Peruviani corticis, contigisse, clarissimi Practici voce & scriptis testati sunt, demonstrasse, justam ejus dosin, conveniente tempore, & aptis, beneque moratis individuis oblatam, vnquam rebelli recidivæ, aut aliis ægritudinibus, cito aut tarde sequentibus, materiam ac occasionem præbuisse.

Ut proinde arsenicum jure ac suo merito, titulo honorabili *specifici remedii dictarum febrium* condecoretur, & summopere dolendum sit, ex tot acutissimi ingenii limatique judicii viris, ne vnum quidem mihi innotuisse, qui de causa talismodi efficaciæ, ex receptis hypothesibus vix explicabili, inveniendа, sollicitus fuerit, & simul de mediis cogitaverit, nimis agilia eius elementa rectius, quam hucusque, per nitrum, acetum, &c. tentatum est, cicurandi; ut ea, in magna etiam quantitate assumta, mitissime operari discant; & hoc pacto non solum ex mollibus animabus, ad levissimam veneni umbram intremiscentibus, inanis metus mortis excutiatur, sed ulteriores quoque dotes, huic minerali a DEI manu largiter concessæ, dilucidentur, nec, quod nuper admodũ *febrifugum* certissimum gratiosa & verissima voce salutabatur, simul per duram sententiam *nequissimum* appelletur. Desinent potius, quod serio opto, & futurum confido, inposterum boni publici commoda, magna cum laude, promovere volentes, quasi de composito, in colligendis vexarum testibus, male operam locare, cunctisque historiolis, (qualis illa Amati de morte, post annum

num demum arſenicum excipiente, ſine dubio eſt) aures præbere, aut Helmontii ſiniſtro judicio quicquam tribuere: cum neminem lateat, quam injurioſe ille antimonium, catharcticam operationem adhuc exercens, viri boni remedium eſſe negaverit, & quod eadem ratione, qua Heroſtratus, ex incendio templi Dianæ, famam aucupatus eſt, ipſe ex petulante Antiquorum vexatione gloriam venatus ſit; cum vituperandi quidem artificium optime calluerit, vere meliora autem inveniendi æque ignoraverit, ac Bontekoe deſtructum a ſe Chirurgicum ædificium reædificandi.

Plura afferre Hiſtoria vitæ atque ſtudiorum clariſſimi Candidati vetat, ad quam accedere oportet.

Editus eſt in vitalem lucem Saalfeldiæ, d. 2 Octobr. 1694, Parentibus, νῦν ἐν ἁγίοις, Dn. IO. SEBASTIANO BVCHKA, Medicinæ Doctore, Sereniſſimi Ducis Saxo Salfeldenſis Conſiliario & Archiatro longe meritiſſimo, Matre SVSANNA, nata Langenbergerin/ Matrona honeſtiſſima. Quamprimum per ætatem licuit, in patriæ ſuæ Schola, fideli omnium Claſſium Præceptorum, ad pietatem & liberales artes manuductione uſus eſt; & imprimis per clariſſimos viros SCHNEIEROS, Phil. Magiſtros, Rectoris & Conrectoris afficiis fungentes, tantos in humanioribus profectus acquiſiuit, ut d. 10 Ian. 1715, a magnifico t. t. Pro-Rectore, D. D. DANZIO, S. S. Theolog. Doctore & P. P. in noſtrorum Studioſorum album recipi, &, academica ſtudia a Philoſophia ordiens, potiores ejus diſciplinas ex B. M. BAIERI ore haurire poſſet. Præter Phyſicam, quam D. D. HERMANNVS TEICHMEYERVS, Profeſſor Medicinæ extraordinarius, Phyſ. autem Experim. Ordinarius, & Archiater Hazfeldenſ. celeberrimus, ſolide tractavit. Poſt hæc ab illuſtri D. D. GEORGIO VVOLFFGANGO VVEDELIO, Heredit. in Schwarza Med. D. & Chim. atque Praxios P. P. famigeratiſſimo, Com. Palat. Cæſar. Sacræ Cæſ. & Cathol. Maieſt. & Sereniſſ. Saxoniæ Ducum Conſiliario, Vinarienſi Aulico & Archiatro, Facultatis Medicæ & totius Academiæ Seniore graviſſimo, privatim naturam medicamento-

mentorum simplicium & materiæ Medicæ, ad ductum Macasii, nec non morborum mulierum, publice autem methodum medendi summo cum applausu audivit.

Hisce Acroasibus magnifici h. t. Pro-Rectoris, D. IO. ADOLPHI VVEDELII, Phil. & Med. D. Theoret. P. P. celeberrimi, Consiliarii & Archiatri Ducalis Saxonici, Medici Duc. Prov. Saxo-Vinariens. meritiss. privata Collegia Institutionum, Physiologicum, Pathologicum, Chirurgicum & Chymicum junxit, publicasque de morbis externis ac infantum lectiones solidissimas assidue frequentavit.

Apud D. D. HILSCHERVM, Med. P. P. extraord. designatum, audivit Colleg. Physiolog. Institutionale, Anatomicum, Botanicum & materiæ medicæ.

Meis quoque publicis demonstrationibus botanicis, & dissectionibus duorum cadaverum, masculini & fœminini generis sedulo interfuit.

Transacto inter hujusmodi ingenii exercitamenta integro triennio, domum abiit, ibique per duos annos commoratus est, ut, hoc loco attento animo haustam eruditionem, meditando atque repetendo in succum, quod ajunt, & sanguinem converteret, simulque, per oblatam praxin, theoriam roboraret. Ne vero publica commendatione & honorifico titulo destitueretur, nuper ad nos reversus est, & receptionem in numerum Candidatorum, qua par est modestia, petiit, eaque impetrata, in privatis confessibus sufficienter ad propositas quæstiones respondit, ut dignum judicauerimus, cui cathedra concederetur. Hanc cum d. 14 currentis mensis, sub illustris Aulici Consiliarii, D. D. VVedelii conscensurus sit, magnificus D. Pro-Rector, Proceres Aulæ & Academiæ, honoratissimi item Hospites, largaque Philiatrorum corona officiose & obnixe rogantur, ut sua præsentia splendorem hujus solennis actus spectabiliorem reddere velint. P. P. sub sigillo Facultatis, d. XI Oct. A. O. R. MDCC XIX.

(L.S.)